

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ȚARA VISURILOR NOASTRE...

Inchinăm aceste ale noastre
dintru ale noastre
Pentru noi și pentru ei:
Părinților iubiți
Educătorilor respectați
ca să ne cunoască și cunos-
cându-ne mai bine să ne înbească
nu mai mult
ci mai cu temei
și mai spre binele nostru

Redacția și administrația:

Prof. Augustin Cosma str. D. Lascu Otadea.

Cu vesele glasuri de tinere firi
 Cuprinși de-amintirea străbunei măritri
 Spre soare ni-e gândul și mergem spre el
 Lumina ni-e ținta și binele țel
 Trăiască-ne țara și neamul.

Cu dreapta 'nălțată spre Tatăl de Sus
 Jurat-am pe tot ce strămoșii ne-au spus:
 Unire 'ntre frați și pe Domnul să-l iubim
 Și altarul de jertf'al națiunii să fim
 Și sufletul neamului nostru.

«Imnul studenților»

GHEORGHE COȘBUC

C U P R I N S U L :

	<u>PAG.</u>
Prof. A. Cosma :	Pace vouă 1
Viorica Oțelia :	O înviere (poezie) 6
Prof. C. Moga :	La moartea Patriarhului Miron 7
Petcu Narcis :	Ciobănașul (poezie) 11
Ioan Chereji :	Snopi de apă (poezie) 11
Vlad Zănescu :	Sărbătoarea Invierii Domnului 1939 12
Ovidiu Roman :	Seara (poezie) 14
Gheorghe Tobiasș :	Primăvara 15
Teodor Alistar :	Recunoștința măgarului (fabulă) 17
Dan M. Creangă :	In taină 18
Traian C. Costa :	Dorule, Dorule (poezie) 19
Traian Blajovici :	In turneu la Satu-Mare 20
Gheorghe Bulgăr :	Scânteii de viață 23
Teodor Alistar cl. VI :	Epigrame 24
Gheorghe Tobiasș :	Primăvara (poezie) 25
Luli :	Reverie 26
Ionel Nadiș :	Faun (poezie) 27
Gheorghe Tobiasș :	Noaptea (poezie) 28
Puck :	Epigramă 28
Vlad Zănescu :	Cronică 29
Vasile Michiș :	Recenzie muzicală 31

Țara visurilor noastre

Anul III.

Aprilie 1939

No. 15.

Pace vouă

Sunt cuvintele Mântuitorului ce au avut darul să reverse liniște în sufletele răvășite ale Apostolilor ce stăteau cu ușile încuiate, de frica Jidovilor:

«Și fiind ușile încuiate, a venit Isus în mijlocul lor și le-a zis: Pace vouă!»

Pacea!

De când omenirea a pierdut-o: rod al îngâmării de a se face asemenea Aceluia, Cărui cu smerenie se cuvinea a i se închina, o caută înfrigurată și zăpăcită de neputința de-a o găsi altundeva și pe altă cale, decât pe drumul smereniei

trasat pentru vecii vecilor de Crucea, simbolul și chezașia tuturor sfortărilor și suferințelor ce singure deschid zorile Invierii.

Toată zarva lumii, toată neliniștea sufletelor, zăngănitul armelor chiar — toate se desfășoară sub zodia «Păcii».

Căci lumea a fost și va fi împărțită în taberele celor *ce au* și ai celor *ce n'au pace*; dar o tulbură și pe acelor ce o au, mânite de blăstemul de a-și găsi, în nenorocirea altora, fericirea căutată: Non est pax impiis. N'au pace cei fărădelege.

«Pacea mea V'o dau eu vouă, nu pacea pe care v'o dă lumea».

Pacea lumii este rodul aceluia vechiu: «Non serviam», această Magna carta a nenorocirii lumii. Pacea lumii e necredință și neascultare, răzemate pe iluzia suficienței neputinței omenești. Pacea lumii e siluire, umilire și robire. Pacea lumii e *dreptul celui tare*, spre iluzia robirei celui slab. Pacea lumii e glasul sângelui atotstăpănit și omorător de suflet. Pacea lumii e neliniște, sete nealintă, arșiță neîmblânzită și foame neîndurată a sufletelor după adevărată lor Pace: Pacea lui Christos!

Pacea lui Christos e *împăcarea* omului cu sine însuși pentru a putea dobândi liniștea conștiinței datorinței împlinite față de tine ai tăi și ai Celui ce ne-a creat pe toți și ne-a dat *putința de-a stăpâni pământul în frăție și înțelegere*.

Pacea lui Christos e dragoste. Pacea lui Christos e jertfă. Pacea lui Christos e *dragoste jertfelnică*.

Ca să oprească dărâmarea; ca să desăvârșească zidirea Mănăstirii Argeșului, Meșterul Manole și-a zidit, în zidul mănăstirii, *ce a avut mai drag*: bucuria și rostul vieții lui pământește, pe Ana. Dar mănăstirea «cum n'a mai fost alta» dăinue peste veacuri și va dăinui vestind lumii și veacurilor *fundamentul nepieritor al oricărei zidiri dăinuitoare: jertfa*.

Neprețuit și imens e șirul fără început și capăt al jertfelor de sânge, lacrimi și vieți, pe care se'ntemeiază și stă neclintit neamul și țara atâtor mari eroi, îngropați de vii în zidul intemeierii, creșterii

și dăinuirii veșnice a edificiului jertfei lor și a noastre: *România Mare*.

«Pământul nostru-i scump și sfânt
Căci el ni-e leagăn și mormânt.
Și câte lacrimi l-au udat
Sunt numai lacrimi ce-am vărsat . . .»

(G. Coșbuc)

Un neam care a fost capabil de bogăția atâtor neîntrerupte jertfe nu va pieri, căci nu poate să piară.

Suferința, lacrămile de sânge, sângele curs pe lemnul Crucii lui Christos, e fundamentul dăinuirii de veacuri și peste veacuri a Bisericii întemeiate pe jertfa Crucii; a Bisericii, zidurile lățirii și măririi căreia se sprijinesc pe mii, sute de mii, și milioane de milioane de martiri ai credinței în Ea, Biserica și în El, Christos.

Deaceea porților Iadului nu-i este să o poată învinge. Pentru aceea valurile năpraznice ale urii, invidiei și prostiei unite se sfarmă neputincioase izbindu-se de stânca tăriei ei.

Căci jertfa pe care e zidită Biserica, *Crucea*, a născut sămânța în putința tuturor jertfelor pentru cari și prin cari, pot dăinui și progresa indivizii și neamurile: *ca pe o nădejde și pedestal al strălucitei Invieri*, încununarea suferințelor Crucii.

Pacea lui Christos e liniștea mângăetoare picurată în sufletele neliniștite de valurile vremii de Cel ce ne da tărie de-a face «cele ce trebuie să facem».

În fața neliniștei sufletelor stârnită de furtuna vremilor ce ne cârmuesc, — liniștea noastră curge din împăcarea prin smerenie și pocăință, cu Cel ce cârmuește lumea și vremile. Tăria noastră ne e în gândul de-a nu vrea nimic ce e al altuia; în a ne simți tocmai pentru aceasta întăriți în credința ne-

strămutată, aceeași azi ca și pe vremea furtunosului Baiazid, —:

*„De-o fi una de-o fi alta ; ce e scris și pentru noi,
Bucuroși le-om duce toate, de e pace, de-i rășhoiu“*

Dragostea noastră firească fața de tot ce e făptura Domnului ne-a dat tăria și liniștea de-a întâmpina pe toți cei ce

*Au venit și'n țara noastră de-au cerut pământ și apă
și a le putea zice :*

*Cât suntem încă pe pace, eu îți zic : Bine-ai venit
Despre partea închinării însă, Doamne, Să ne ierți.*

Căci

*Eu nu ți aş dori vreodată Să ajungi să ne cunoști
Nici ca Dunărea să'nnece spumegând a tale oșli.
După vremuri mulți veniră, începând cu acel oaspe
Ce din vechi se pomeneste, cu Doriu al lui Isaspe.
Mulți durară, după vremuri, peste Dunăre vr'un pod,
De-au trecut cu spaima lumii și mulțime de norod ;
Impărați pe care lumea nu putea să i mai încapă,
Au venit și'n țara noastră de-au cerut pământ și apă
Și nu voiu ca să mă laud, nici că voiu să
[te'nspăimânt.*

„Câți veniră se făcură toți o apă și-un pământ“

*Tu te lauzi că Apusul înainte ți s'au pus ?
Ce-i mâna pe ei în luptă, ce-a voit acel Apus ?
Laurii voiau să-i smulgă de pe fruntea ta de fier,*

*Eu ? Imi apăr sărăcia și nevoile și neamul . . .
Și de-aceea tot ce mișcă 'n țara asta, râul ramul
Mi-e prieten numai mie, iară ție dușman este ;*

Căci

. . . iubirea de moșie e un zid

*Care nu se'nfiorează de-a ta făimă, Baiazid:
 Azi și eri și 'ntotdeauna:
 Risipite se'mprăstie a dușmanilor șiraguri
 Căci, gonind biruitoare tot veneau a țării steaguri
 Ca potop ce prăpădește, ca o mare turburată,
 Peste-un ceas pögâătatea e ca pleava vânturată,
 Acea grindin 'oșelită în spre Dunăre o mână,
 Iar în urma lor se 'ntinde falnic armia română.
 (M. EMINESCU)*

Ieri și azi și'ntotdeauna, cu puterea atot stăpă-
 nitoare a dragostei de Dumnezeu și de zidirea lui;
 am stat neclintiți în mijlocul furtunii vremilor. Cu
 iubirea de moșie, a toate cotropitoare.

„Câți veniră se făcură toți o apă și-un pământ“
 Când ne apărăm doar săracie și nevoile și neamul,
 cu ajutorul celui ce a zis tuturor celor ce vreau să-l
 asculte, dar mai ales acestui popor român adânc cre-
 dincios, smerit postelnic și iubitor de Dumnezeu: „Nu
 vă temeți, eu am învins lumea!“ — de cine ne vom înfricoșa!?

Cu noi este Dumnezeu! Înțelegeți neamuri și vă
 plecați, căci cu noi este Dumnezeu. Auziți toate nea-
 murile! Că cu noi este Dumnezeu.

Pace tuturor! E binecuvântarea Bisericii izvorită
 din Invierea lui Christos.

«Dă, Doamne pace lumii tale, Biserici tale și
 Regelui nostru Carol al II și tot poporului tău. Că
 toata darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus
 este, pogorând dela tine, Părintele luminilor și Ție, mă-
 rire, mulțumită și închinăciune, înălțăm!»

«Când Dumnezeu e cu noi, — Dumnezeu și drep-
 tatea, — cine va fi împotriva noastră?»

«De se va scula împotriva noastră taberele, nu
 se va teme inima noastră.» Căci cu noi este Dumnezeu,
 care a înviat din morți, cu moartea pe moarte căl-
 când și celor din morminte viață dăruindu-le.

Christos a înviat!

prof. AUGUSTIN COSMA

O înviere

Ca vântul subit mă inundam în noianuri
 căutam să-mi treacă suferința
 rebele acorduri îmi cântau dorința
 și iluzii răslețe se îngâneau în ramuri.
 Viața-mi fugară îmi părea că-s milenii
 în sânul nealintatelor dureri
 plângeam smaraldul zilelor de eri
 și'n clipe nocturne mă înfundau în mătăanii

„Oh Doamne îndură strigam către cer
 „gonește din suflet elanul durerii
 „lumina speranței revarsă cărării
 „înveci pesimistă, noian de mister.

Și după multă rugă Stăpânul s'a îndurat,
 era o primăvară în cadențele iubirii,
 o noapte în extazul sublim al fericirii,
 doar eu priveam în taină cu suflet înorat.
 Priveam amorțită când deodat-o adiere,
 ușor mi-atinse capul în cadrul liniștit
 în minte o lumină de versuri m -a sădit
 și-mi arătase calea ce duce la înviere.

Deatunci nu mai sunt eu. Scânteia fanteziei
 îmi luminează drumul spre noul viitor
 stăpân este pe suflet, stăpân nemuritor
 și viața mi-o înfășoară în vâlul poeziei.

VIORICA OȚELIA

clasa VI-a Liceul Sfânta Ursula.

La moartea Patriarhului Miron

Clopotul cel mare al Mitropoliei ungro-vlahiei azi*) cântă cu mai multă duiosie, petrecând la cele vecinice pe stăpânul Prea fericitul Patriarh al României Dr. Miron Cristea. Sunetul clopotului se furișează în inimile cucernice ale creștinilor și se unește în cântecul de vecinica lui pomenire petrecând trupul Prea fericitului Patriarh la locul de odihnă, în pământul drag și iubit de El.

Viața omului se îmbogățește în fiecare zi din bucuriile cari îi încălzesc inima, din durerile cari îl încearcă și din cunoștințele pe care le culege — iar din toate acestea el scoate învățătura din ce în ce mai luminată a vieții lui pământești. Și învățătura din cele văzute și suferite în viață — dă omului, cu cât înaintează în vârstă, liniște, bunătate și înțelepciune adâncă. Este atunci în suflet o armonie și un echilibru care stăpânește și potolește gândirea.

70 de ani împliniți în viața unui om înseamnă un prea frumos număr, mai ales când acei ani sunt încununați cu fapte mari, aduc mulțumiri sufletești, pentru vrednicia și împlinirea datorințelor.

Patriarhul Miron s'a născut în 18 Iulie 1868, în casa vrednicilor părinți țărani din Toplița Română, pe Valei Murășului. Creștini evlavioși, păstrători de sfinte tradiții, în casa lor, părinții, i-au dat acel suflet curat românesc fiului lor, care l-a însoțit în viață, îndemnându-l și ajutându-l să'nvingă, prin perseverență, răbdare și înțelepciune cele mai mari piedeci, când era vorba de vre'o afirmare a conștiinții românești.

Clasele primare le trece în satul lui de naștere, iar liceul la Năsăud, Sibiu și-l termină la Brașov ca să ajungă la academia teologică din Sibiu. Este bine să amintesc că această copilărie a lui este frământată în timpul renașterii vieții noastre bisericești din Ardeal, pe timpul când marele arhiereu Șaguna începe să reorganizeze biserica și școala.

În timpul mitropolitului Mețianu ca un element de valoare este trimis să studieze filozofia la diferite universități și terminându-le, mai pe urmă ajunge secretar consistorial la mitropolia

*) Cuvântare rostită în ziua înmormântării, la parastasul din sala festivă a liceului E. Gojdu.

din Sibiu. Aici își făurește viitorul mai bun unde este cunoscut prin munca vrednică de recunoștință din partea mitropolitului, a societății românești din Sibiu, prin uriașa activitate în cadrele Astrei din Sibiu.

Câte griji și câte frământări nu a avut secretarul consistorului din Sibiu, căci acest post era una din situațiile cele mai însemnate în Biserica noastră din Ardeal.

În primăvara anului 1910 îl întâlnim ca episcop în Caranșebeș. Aici păstorește cu blândețe și înțelepțiune, până în anul 1919 când este ales Mitropolit Primat al României. Anul 1925 este anul în care scaunul arhiepiscopal și mitropolitan al Ungro-Vlahiei este înălțat la rangul de scaun Patriarhul și în Februarie 1925 titularul acestui scaun este Preafericitul Miron.

Iată progresul uimitor al fiului de țaran din Toplița Română, — ajuns pe treapta cea mai înaltă Bisericească ca să ocupe apoi și locul de Regent în viața națională a tuturor Românilor și să-și termine viața pământească făcându-și datoria și ca primministru, primul sfetnic al Tronului Neamului.

Ce mari învățăminte sunt acestea mai ales pentru voi și pentru tinerii zilelor noastre.

Mare dar dela Dumnezeu a sălășluit în inima Patriarhului Miron.

Crescut în straele de cânepă și pânura de lână, țesută de mâna țarancei din sat, aplecat de mâna blândă a mamei spre cucernică închinare în fața icoanei sfinte, înfrățit în tinerete cu povara multor lipsuri și nevoi, dar fortificat în izbânda nădejzilor de mâne, duce cu el o zestre sufletească și o credință de piatră neîntinată, prin toate valurile vieții, împrumutându-i forțe, cari nu se lasă ispitite de umbrele temerii sau sovâielii ci îi garantează izbânda. Zestrea aceasta curată și românească îl întovărășește pe Patriarhul Miron dela masa de brad a dascălului din sat și îl însoțește prin toate treptele ierarhiei bisericești până la tronul Patriarhiei românești.

În Ardeal anii 1916—1918 sunt anii grei, norii se adună din ce în ce mai mult deasupra capetelor noastre urmează calvarul acelor suferințe cari culminează în jertfe de martiri. Biserica își adună fiii vrednici să aștepte învierea românească. Patriarhul Miron Cristea, atunci episcopul Caranșebeșului povățuește, îndeamnă cu mult suflet poporul spunând adeseori: „Cine rabdă până la sfârșit, se va mântui.“

Il vedem la marea adunare din Alba Iulia, unde cu vorba-i plină de farmec, ridică spre cer rugămintea ferbinte să-și reverse Dumnezeu harul mântuirii neamului nostru. Actul mare al unirii îl duce la picioarele tronului, la Bucureștii, de unde a răsărit întotdeauna soarele Ardealului. Câtă emoție și câtă dragoste de neam a sălășluit în sufletul Episcopului dela Caranșebeș. Acel moment mare în viața lui l-a destinat să ajungă Mitropolit Primat și mai târziu Patriarh al Bisericii ortodoxe române din această țară.

Pentru tot ce a făcut a fost răsplătit din belșug căci vrednicia și munca neostenită l-a riticat atât de sus. În el au sălășluit virtuțile neamului românesc: *istefimea de minte* împreunată cu chibzuială pentruca gândul să se poată întrupa în faptă, grija de cele sufletești însoțită de grija celor pământești; răbdare pentru câștigarea sufletelor și dragoste creștinească pentru binele neamului.

N'a risipit zadarnic ceasul zilelor vieții lui, a sămănat încrederea în forțele neamului și numele Patriarhului Miron este legat pe vecie de istoria Bisericii noastre. Patru momente mari a realizat în ultimii 10 ani:

1. Unificarea bisericească, într'o singură Biserică autocefală ortodoxă Română, în care toți Mitropoliții și Episcopii din România Mare recunosc autoritatea supremă a sfântului Sinod. Aceasta în 30 Noemvrie 1919.

2. Episcopiile nou înființate din Cluj, Oradea, Constanța, Bălți, Cetatea Albă, Maramureș, apoi episcopatul armatei și cel din America. Facultatea teologică dela Iași cu sediul la Chișinău.

3. Ridicarea Scaunului Arhiepiscopal și Mitropolitan al Ungro-Vlahiei și Primat al României la rangul de Scaun Patriarhal. O înălțare bine simțită și meritată a prestigiului Bisericii noastre naționale.

4. În sfârșit al patrulea moment de mare valoare istorică este că acestei Biserici Naționale i-a dat Legea de organizare și Statutul ei.

Și dacă ar fi să cântărim aceste momente mari, — toate strălucesc în fața conștiinței românești, — totuși una pare să strălucească mai tare, una întrece până și viziunea celor mai mari patrioți de pe vremuri: *e Patriarhia Românilor*. Azi spre această Patriarhie se îndreaptă toate bisericile din Răsăritul Europei, ca una ce are cuvântul și autoritatea cea mai chemată pentru a liniști cu îndemnuri și ajutor material celelalte biserici surori.

Iubiți elevi! În capitala țării azi mii de creștini se ostesc ca să vadă cum Mitropoliții și Episcopii Bisericii noastre, ajutați de o altă mulțime de cucernici preoți — însoțesc osemintele Patriarhului Miron spre biserica din dealul mitropoliei unde la capătul sfântului altar va fi așezat spre vecinică odihnă. În mirosul fumului de tămâie cu o cucernicie creștinească se cântă vecinica pomenire pentru sufletul Prea fericitului Patriarh al tuturor Românilor. El nu mai este între cei vii, se odihnește pe urma celor 70 de ani și a lăsat o moștenire tineretului: «floarea neamului — cum spunea — să aibă încredere în ajutorul Bunului Dumnezeu, care niciodată nu va părăsi pe cel ce-i cere cu credință ajutorul. Întregul tineret al neamului să se roage lui Dumnezeu și oricât de modeste s'ar părea puterile trupești și sufletești care le are — să aibă nădejde în Domnul, pentru că El îi va sări în sprijin sau ajutor». Aceste cuvinte lăsate vouă și rostite la împlinirea celor 70 de ani grei, peste care a trecut cu atâta bărbăție și curaj creștinesc, să le reamintiți cât mai des.

Dacă noi credem că pământul românesc este presărat cu osemintele atâtor mucenici — părinți și strămoși ai noștri — cu vrednicie și cu dreptate este să ne închinăm cu sufletele smerite în fața jertfei lor.

Vlădicii mari ai bisericii noastre s'au ostenit în timpuri grele să păstorească turma drept credincioasă a Neamului. Au împlinit porunca Mântuitorului: «Dar vrednic este păstorul de plata lui».

Iată pentru ce suntem mângăiați în durerea ce ne apasă sufletele cernite de căderea cununii capului nostru, căci vrednicul patriarh, care de aci înainte își odihnește trupul, i-și așteaptă învierea la sfârșitul acestei lumi.

În mintea noastră să urmărim coșciugul Marelui Preot al neamului căci se apropie de groapa deschisă ca să-l primească.

Clopotele din capitală vor îngâna ultimele rugăciuni înălțate spre cerul albastru — iar neamul românesc va rosti cuvântul ultim:

D-zeu să-l odihnească în pace!

În veci pomenirea lui!

prof. C. MOGA

Ciobănașul

Revarsă aur printre cetini
Murind în vale roșul soare
Coboară-agale ciobănașul
Pe lângă turma de mioare.

Lucește 'n ochii-i bunătatea
Pe fața sa vezi mulțumirea
Pe careo simte doar acela
Ce și-a 'mplinit deplin menirea.

Se înserează jos la stână
Ciobanul cântă din caval.
Infiorat, senin, isvorul
abia-și mai duce val de val.

O stea clipește 'nduioșată
Și cade 'n haos după stână
Să ducă 'n alte lumi durerea
Ce-o poartă doina cea bătrână.

PETCU NARCIS

cl. IV-a

Snopi de apă

Noapte... Prin grădină trec tăceri în caier...
Prin bălării, un strop de vânt cu fâlfâiri uitate
Se stinge'n fulgerarea stropilor din aer
Cu fluturări de răs, prin lugere ciăpate.

Și răzător, cad snopi de apă străvezii
Ce rând pe rând, în noaptea cea de sgură,
Se sparg de veșnicia clipeiilor târzii
Topite'n spuma pânzei umedă și sură.

Și snopii reci de apă se istesc de geamuri
Și cad mereu din ceruri, cad azi fără milă,
Se 'ntind în umbre plânse, pe nesfârșite lanuri...
Când... zorii 'ncet revarsă fășii de lumină...

IOAN CHEREJI

Sărbătoarea Invierii Domnului 1939

Ne mai despart doar câteva zile de măreața Sărbătoare a Invierii. Vom retrăi atunci din nou, ceasul de înfioare, când, cu atâtea veacuri în urmă »Hristos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând, și celor din morminte, vieață dăruindu-le«.

Sărbătoarea Invierii vine anul acesta în momente de neliniște și înfrigurare. Căci astăzi vieața omenirii nu se mai prezintă unitară, ci frământată de anumite curente și în special vieața religioasă este aceea care se scurge într'o atmosferă de neliniște.

Când marele nostru istoric Xenopol a emis acea teorie a repetării istoriei, a afirmat un mare adevăr. Istoria de astăzi nu este decât repetare a celei de ieri. Și nu numai istoria urmează acest fenomen natural, ci și vieața omenirii în general, deci și cea bisericească. Biserica de astăzi este într'o continuă frământare, pentrucă lupta pe care o ridică țintește la scopuri înalte care reclamă eforturi mari.

Intr'o țară destul de îndepărtată de noi, s'a sfârșit zilele trecute, o luptă crânceană între două concepții diametral opuse: creștină și atee. Sfârșitul acestei lupte a fost desigur așa cum l-am prevăzut dela începutul ei, așa cum el trebuia să fie: după aproape trei ani de măceluri, de moarte și de distrugere frenetică, a învins creștinismul. A învins, pentrucă trebuia să învingă, mai curând sau mai târziu, tot așa cum va trebui să învingă și de aci înainte, ori de câte ori s'ar afla în luptă cu comunismul. Mai curând sau mai târziu, aceasta depinde de voința lui Dumnezeu. Și tot așa cum Dumnezeu avea puterea să-și scape Fiul iubit, din mâinile celor care-l duceau pe Muntele Golgotei, tot astfel ar avea puterea să înfrângă dela început dorința Satanei de a pune stăpânire pe sufletul omului. Și totuși, n'a făcut-o și n'o face, pentru a se putea împlini

Scriptura ; căci însuși Hristos venind în lume a spus : Eu n'am venit să calc legea ci să mă supun ei. N'a făcut-o, și omului cufundat în »travaliul anost al cotidianei viețuiri«, nu-i este dat pentru moment să înțeleagă acest gest divin pentru că nu se poate ridica până la nivelul Aceluia, care prin înțelepciunea Sa, înfăptuește toate.

Din lupta ce s'a sfârșit vom desprinde o pildă de jertfă creștină, de eroism : e minunata rezistență a Alcazarului, pagină de glorie nu numai în istoria unei țări, ci și în istoria omenirii întregi.

Simbolic este răspunsul colonelului Moscardo, comandantul Alcazarului, care adresându-se fiului său, capturat de comuniștii care voiau prin el să cuprindă această cetate de rezistență creștină, a spus : Fiul meu, pentru a salva viața ta, ei vor să-mi ia onoarea și viața acelora pe care îi am în grijă. Nu, nu voiu preda Alcazarul. Dă-ți sufletul tău lui Dumnezeu și împlinească-se voia Sa.

Deabia a terminat și auzi un foc de armă : comuniștii împușcaseră pe fiul său, care muri strigând : Trăiască patria ! Fie voia lui Dumnezeu !

Să adăugăm la această jertfă, multe altele, pe care le-a adus creștinismul în Spania ca și în Rusia, contra comunismului distructiv. Vom înțelege atunci de ce creștinismul e tare și mai ales de ce trebuia să învingă.

Dar lupta contra comunismului nu a încetat încă ; căci cine știe unde va izbucni ea mâine, întocmai ca o sondă ce a luat foc și care innăbușită fiind, erumpe în altă parte. De aceea să fim gata oricând să primim cu seninătate această luptă pentru Christos. Și când cu toții, convinși că numai creștinismul e credința cea adevărată, vom fi gata să ne jertfim pentru el, vom întrona pe pământ împărăția veșnică a Mântuitorului.

Cu aceste gânduri senine întâmpinam Invierea Domnului din anul acesta. Și după ce am urcat cu El drumul calvarului, să ne bucurăm de Invierea Lui. Să nu-I înmulțim, prin faptele noastre, piroanele ce I-au sângerat trupul, ci să-L închidem în sufletul nostru sbuciuat, căci singur El ne va putea reda liniștea sufletească. Și în fața frământărilor de astăzi, când »se vorbește mereu de pacea dorită, dar toate concepțiile actuale de ordin politic general cât și cele de ordin moral particular, nu pornesc cătuși de puțin dela conceptul păcii, să ne aprindem în suflet torța păcii lui Dumnezeu, să ne aplecăm sufletul

și să soarbem din isvorul cel nesecat de pace al Mântuitorului, căci cel ce bea din acest isvor trăește în veac». (Al. Lascarov Moldovanu.)

Mântuitorul ne va adresa și anul acesta cuvintele păcii: »Pace vouă«.

De modul cum vom ști să le primim și să le înfăptuim în noi depinde rodul pe care-l așteptăm și care nu poate și nu trebuie să întârzie.

VLAD ZĂNESCU

Scara

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*A mers ziua! Iată seara
Cum sosește fuga'n sat.
Stelele răsar pe cerul,
Care-acum s'a 'ntunecat.*

*Și clăcașii vin acasă,
Obosiți de munca lor,
Având toți pe umăr coasă
Și cântând o doină 'n cor.*

*Turme vin dela pășune,
Praful ridicând pe drum.
Dela casele din vale,
La cer se ridică fum.*

*Iar din dealul de alături,
In a nopții grea tăcere,
Buciumul sunând s'aude,
Sunetu-i vestind durere . . .*

OVIDIU ROMAN
cl. V a

Primăvara

Iată se desprinsе gingașa primăvară, din noianul atâtor păreri de rău. A sosit!

Atâta veselie a adus pe aripile ei. încât uitarăm melancolica posomorâre de iarnă. Primii vestitori, sunt ghioceli.

Ei sunt întâii curagioși, ei și-au scos capul de sub câteva pete de zăpadă, rămasă încă. Toate se trezesc spre a reîncepe noua viață și toate se trezesc la marea chemare a primăverii. Copacii înmuguresc, apoi înfloresc.

Harnicele furnici și albine, au reînceput veșnica lor muncă, întreruptă de troienele iernii. Gândurile se limpezesc, visele capătă formă mai nouă și mai dulce. Poveștile dela gura vetrei, cu Feți-Frumoși și Ilene-Cosânzene, dispar neregretate. Vine țara jocurilor, țara viselor, o țară cu totul nouă și mai frumoasă ca cea dinainte. Iar umbra iernii se șterge încet, încet fără umbră.

Auzi! Mierle, presur, pitpalaci! A trecut epoca urită a croncânitoarelor ciori. Dar când cuget, privesc în juru-mi, mereu aceeași lume, mereu același teatru, în care un măscăriciu, poate produce bucuria atâtor suflete. Aceleași dimensiuni, același pustiu care la o mică schimbare, devine minunație.

Cu-cu! Cu-cu! Cine-i?

Vechiul hoinar, cucul, ce-și spune singur numele.

Se bucură și el, precum se bucură toată ființa mea, și tot cugetul meu. Iar dacă ți-ai pune întrebarea, toate le-ai vedea vechi, și reduse doar la schimbarea naturii.

Câmpul e plin de brândușe gingașe, ce împodobesc ca un val ușor și subțire, tristele conture. Vitele ies mugind la pășunat. Veselul greer, a început vechea lui colindă, fluturașii sboară prin văzduh. Albinele culeg mierea dulce din flori. Cicoarea și-a deschis ochii ei albaștri și dulci.

Hăis Boian! Cea Bourean! E plugarul ce deșțelenește pământul, săpând brazde adânci.

Zăpada rămasă pe strășini, cade în picuri, parcar întreba unde e sumbra monotonie a zilelor de iarnă.

Dar un coşaş, după un fir de iarbă, îi taie vorba «Lasă soră, că destul m'ai năucit cât a fost vremea ta, dar acum e în-părăşia veselei primăveri»

Copiii cântă imnuri, spre a-şi exprima sentimentul de bucurie.

Vacile mugesc, iar puşorii galbeni ca nişte gogoşele de aur, ciupest.

Un cocoş, începe a-şi lungi gâtul şi a închide ochii :

Cu-curigu-u-u-u-u!

II

Noaptea începe a se lăsa, încet şi lin şi a învălui pământul Stelele scânteiază, iar luceafărul prinde culori : Luna, mama stelelor şi a veşniciei, se arăta argintoasă.

«E atâta minunaţie şi zâmbire dulce 'nstele»

Că 'ntr'o clipă, privesc toată, ţara visurilor mele.

În atmosferă, pluteşte o vâpaie dulce. Casele sunt înălbite de acea vâpaie clară şi tăcută. Un farmec mă cuprinde încet . . . încet . . . Ce dureros de dulce.

Oh! ce clipe dulci şi sfinte. Oh! Tu lună, mărturia atâtor dureri, de ce farmeci atâtea priviri? Tu faci să scânteieze în umbra ta, atâtea pustiuri, atâţia codri în a căror umbră, murmură iavoare limpezi, din cari tainic se adapă căprioare. Trestii de depe malul încărcat cu flori de nufăr albe şi galbene se mişcă.

Pluteşte o lebadă, în atâta dulceaţă şi cu atâta durere.

Depart, sus pe un munte, se aud tălângi.

Atât de bizar răsună un bucium. Ecoul lui, este sorbit de codri, şi răsună şi mai bizar.

Codrul negru de brad, poleit pe deasupra de vâpaia lunii, răspunde la chemarea buciumului.

Ah! De-aşi avea acel farmec sfânt, în voce, pe care îl are o vioară, sau cel puţin Deraclé, m'aş lăsa pătruns adânc de geniul rece-al morţii şi aş muri liniştit şi dulce în cadrele dulci, nespuse de dulci, ale primăverii. Deasupra rariştei de fag, parcă umblă Ielele. Ah! Natura de-ar fi moartă şi numai noaptea vie, totuşi aş spune ca Dajamanti în favoarea lui Nala, sau spre a fi stăpân pre ea, aş face ca Dalila lui Samson. Linişte! Cicorile apar atât de nevinovate, ca ochii Titilomei.

III

Pe o bancă în parc, atât de singur, ca un geniu în pustiu, stă un tânăr, ca un demon al nopţii, ce priveşte spre luna. El şopteşte printre dinţi, fără să-şi ridice ochi de sus :

«Cobori în jos luceafăr blând
Alunecând pe-o rază.

Și luminează al meu gând
Și viața-mi luminează».

Ce bogat era în sărăcia-i. ce bogat era căci știa chiar la timp potrivit, aceste cuvinte, scrise de un geniu, ce și el privea luceafărul luna și întreaga boltă, și care le simtea tot farmecul și nemișcarea.

Cuvintele lui, rostite pe jumătate, răsunară adânc în noaptea. Se pierdură încet, încet . . . până nu se mai auzi nici ecoul, nici umbra lui, care pieri fără umbră.

GHEORGHE TOBIAȘ

cl. II-b. L. G.

Recunoștința măgarului

(*Fabulă*)

*De un măgar sărac și prost,
Ce pe lume n'avea rost
Milă i se făcu odată,
Unui leu care îndată
La el acasă îl duse,
Și mare servitor îl puse.
Ani d'atunci trecura și grei,
Și măgarul nost, de ieri,
Ajunsese ca să fie,
Din neagra lui sărăcie,
Om bogat cu mare nume
Cu fală și mult renume.
Iară leul sărăcit
Ajunsese la cerșit.
Și mergând tot alungat,
La măgar el a intrat,
Și-l rugă mult umilit
Ca să fie miluit,
Dar măgarul furios
Il dete pe scări în jos
Și dădu ordin îndată,
Ca să-l prindă și să-l bată.*

TEODOR ALISTAR cl. VI.

In taină

Târziu, . . . în astă seară de Iulie ; . . . acele unui ceasornic, ce-și cântă neobosit «tic-tac»-ul, îmi arată cu stăruință aceasta . . . E ora 24, 3' și nimeni nu mă chiamă la culcare, nici ochii și . . . nimeni . . . Fratele observă că a adormit uitându-și cartea, în completă desordine, pe așternutul patului de alături.

În cămăruța-mi liniștită sunt numai eu cu trecutul . . . Și suntem de mult numai noi . . . Era ora 22, 12' când am început a sta de vorbă cu trecutul meu frumos și până acum n'am obosit nici eu și nici pe el nu-l aud plângându-se Vorbim mereu și cu toate că ne întâlnim în fiecare seară — cu regularitate aproape matematică — totuși avem totdeauna ce ne spune . . . Ce frumoase sunt orele noastre de tainică vorbire împreună ! . . .

Cine nu ne-ar invidia — pe mine și el — de-ar putea pricepe măcar ceva din farmecul convorbirilor noastre ! ? . . . Dar nu-i nimeni care să știe taina noastră — de acum — nimeni, care să ne înțeleagă durerea noastră plină de farmec . . . Și acum, aici, . . . e bine așa.

Și mediul ne ajută. Liniște . . . liniște desăvârșită, . . . nimic nu turbură . . . Prin fereastra larg deschisă, în seara asta, numai pătrunde nici mănunchiul razelor de aur pe care luna mi-le trimitea în alte seri de veghe . . . A încetat de mult și scrâșnetul cumpenii dela fântână și hăulitul flăcăilor întârziați — e zi de lucru — și hămăitul leneș al câinilor.

Doar răcoarea parfumată a serii pătrunde mai năvalnic ca totdeauna și o undă a ei mi-a adus un fluture rătăcit . . .

Sărmanul, . . . cu câtă stăruință se învârtește în jurul globului de lampă ! . . .

— «Neștiutor ce ești nici nu bănuiești că de-ai ajunge până la mica flacăra, pe care cu atâta hotărîre o cauți, ți-ai frânge aripile! . . .

De ce-ai venit? . . . Ți-ar fi fost mai bine în întunericul de afară . . . Poate visai și tu fericirea? . . . Ai alergat și tu s'o găsești în focul dragostei? Mic visător, nebun ce ești, de ce nu iei aminte la pățaniile noastre? . . .

Sau, poate unde ne vezi trăind — cu toate decepțiile care ne apasă — crezi că e o plăcere în a căuta fericirea în dragoste? . . . Da, e o plăcere în timp și dacă noi totuși trăim, trăim cu materia; . . . decepții-le ne-au frânt și nouă aripile avântului sufletesc. Trecutul doară mai întreține un suflet ce mocnește . . . Dar tu? Tu ești mai plâpând decât noi și când vei ajunge să crezi ca ai prins fericirea, . . . nu vei mai fi . . . la seama.

Tufeni 18 Iulie 1938.

DAN M. CREANGĂ cl. VI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dorule, Dorule

„Dorul e cea mai grea boală . . .“

Mi-e dor de acasă,

Mi-e dor.....

Mi-e dor de coasă

Și de fânul înverzit.

Mi-e dor de-un crâng,

Mi-e dor.....

Mi-e dor și plâng

În soarele ce-a răsărit.

Mi-e dor de râu,

Mi-e dor.....

Mi-e dor, și 'n frâu

Nu-mi pot durerea ține.

Mi-e dor de lan,

Mi-e dor,

Mi-e dor, și 'n van

Mă mai gândesc la tine,

Mi-e dor de frați,

Mi-e dor.....

Mi-e dor de „v'ați

Ascunselea, copii?“

Mi-e dor de schit,

Mi-e dor.....

Mi-e dor cumplit,

Și mor.....

Oradea, Martie 1939.

TRAIAN C. COSTA

cl. IV-b.

In turneu la Satu-Mare

— Domnul profesor e 'n vagon ?

— Da, mă rog.

— Și câte minute mai sunt până plecăm ?

— Șapte.

— Șapte ? Atunci să ne urcăm și noi.

— Să ne urcăm.

In vagon era o veselie de nedescris.

— A, iată și pe Găgămiță. Erai cât pe-aici să 'ntârzi. Șase minute și ne-o făceai.

— Ei, acum n'aveți de ce să vă 'ngrijiți. Am sosit și prin urmare succesul la Satu-Mare ne este asigurat. Cetățeanul ripostă :

— Sigur că da, când ești tu cu noi, apoi să știi că. . . merge.

Conducătorul n'are de lucru :

«Poftiți în vagoane».

O smucitură și. . . ne trezirăm claie peste grămadă.

— De ce s'o fi oprit iar ?

— Om fi poate prea grei.

Cațavencu cu o seriozitate vădit forțată mă 'ntrebă în auzul tuturor :

— Ei, Găgămiță tu ca mare fizician (stăteam «pe căzute») trebuie să ne spui: ce fel de mișcare a făcut trenul.

— De dus-întors.

Intre timp trenul se urnise progresiv. Pe niște nări ca de monstru, locomotiva pufnea aburi. . .

Ne apropiem de Săcuieni. In gară o lume imensă.

— Măi, să nu lăsați să intre nimeni în vagonul nostru, strigă Farfuridi.

— Spuneți că-i vagon ministerial, adăugai.

Cetățeanul aduse de jos brânză.

— De ce-ai mai cumpărat și tu brânză, odată ce «brânzarul» e cu noi ?

— Cine ?

— Ei te faci că nu știi ! Brânzovenescu. Să știi că ăla se supără foc. Ce vrei, n'o să-i treacă marfa.

— Uite, chiar mă duc să-l previu.

— Băieți, unde-i Brânzovenescu ?

— In compartimentul celălalt.

Dau în stânga, dau în dreapta, mi-e imposibil să dau cu ochii de el.

— Să știți că a rămas la Oradea.

— Te pomenești. În cazul ăsta ce ne facem?

— Păi, dacă nu-i încotro, punem vreo trei-patru dintre figuranți să concureze pentru rolul vacant.

— Și-ai să-l duci pe scenă fără de nici-o repetiție?

— Nu e vreme de pierdut. Să-și facă sufleurul datoria: să-și joace rolul cum trebuie. Altfel ne facem de răs în toată regula.

Fusese ideia Cetățeanului. Soluție-oare-mai puțin riscată de cât renunțarea la reprezentație? Nu puteam ști. Azi vă pot spune că brânza din Săcuieni ne-a salvat dela un dezastru...

Un înroșit amurg de primăvară ne primi în Satu-Mare. Apucăm pe alea ce se întinde de la gară spre oraș. Ajunși la teatru, ne debararasăm de bagaje.

— Putem merge să ne plimbăm prin oraș, domnule profesor?

— Puteți, numai luați seama să nu vă rătăciți cumva.

— N'avem nimic de pierdut: Dăm în cazul acesta două reprezentații.

— Cum?

— Întâi «Actorii pierduți» și pe urmă «Scrisoarea pierdută». Impacient Pristanda mă luă de braț.

— Vrei să facem o plimbare în duo!

— Hai.

Se 'nserase deabinelea. Aerul e așa de plăcut «când felinarele s'apriind».

La o încrucișare de străzi, nedumerit tovarășul mă întreabă:

— În ce direcție apucăm?

— În direcția nasului.

— Uite steaua polară, o vezi?

— Da, o văd.

— Eh, hai s'apucăm pe strada asta fiindcă ne oferă o netăgăduită garanție că n'o să ne rătăcim.

— Bine, dacă zici tu.

Și plecarăm după «steaua polară». Nici azi nu știm pe unde am umblat, destul că ne trezirăm ajunși la un capăt de stradă.

— Acum ce ne facem?

— Stai să văd unde e steaua polară.

— O vezi?

— Nu.

— S'o fi dus la cuclare!

— Ție-ți arde de glumă?

— Ce vrei să fac?!

— Vezi în ce încurcătură ne găsim. Ia vezi cât îi ceasul?

La lumina ultimului felinar citii:

— La mine e cinci fără douăzeci.

— A stat?

— Doarme și el.

— Cu tine nu se mai poate vorbi serios.

— De ce? Suntem doar la actul II din prima piesă:

«Actorii pierduți». Acum hai să ne 'ntoarcem pe unde am venit.

După vreo două sute de metri privii îndărăt.

— Nu suntem rătăciți.

— De unde atâta siguranță?

— Uite steaua polară.

— Felinarul . . .

— N'avem de ce să ne necăjim. De-aici n'are aparența unei stele polare?

— Ba da.

Un domn se apropie de noi:

— Dlor, nu știți unde-i strada Matei Corvin?

— Nu știm. Și noi suntem streini aici.

După o mică bucată de drum un alt domn ne acostă:

— Dlor, pe unde aş putea eu merge la gară.

— Habar n'avem. Dar ce Dumnezeu, toată lumea-i rătăcită în Satu-Mare? Și noi căutăm de atâta amar de vreme teatrul fără de nici un rezultat.

— Veniți cu mine, vă duc eu, zise domnul binevoitor. O piatră de moară ni se ridică depe suflet. Când am ajuns la teatru, era aproape de nouă: ora 'nceperii. Toți sături până'n gât, împachetau ce le mai rămăsese. Tocmai sub ochii mei Popescu așeza torta în geamandan.

— Să nu spui la nimeni. Auzi?

— N'ai nici-o frică.

— Dacă nu trâmbiți, vei avea dreptul la o felie mâine la masă.

— De acord.

.....
După reprezentație, vâlvă mare. Ce se 'ntâmplase? Torta dispăruse «fără urme» (nici-o fărămitură nu rămăsese.)

— Cetățene, numai tu ai făcut lucrul ăsta.

- Eu? Pe cuvântul meu că nici n'am știut că ai tortă.
- Farfuridi, tu ai mâncat-o desigur!
- Fii serios.
- Pristanda...
- Visezi?
- A, Găgămiță tu știi . . .
- Pe semne nu te-a 'njurat nimeni astăzi.
- Și crezi că-s țicnit, să las lucrul ăsta numai așa?
- Nu, dar s'ar putea să mă înșel.

In sfârșit, au fost întrebați toți actorii. Nici unul n'o mâncase. Doar . . . domnul profesor rămăsese să mai fie întrebat.

.....
A doua zi, pe când geana dimineții se deschidea în zări, trenul ne purta pe linia ce duce spre Halmei.

TRAIAN BLAJOVICI

Scântei de viață

In adâncul nepătruns al firii omenești, se simte adesea, farmecul unei fericiri, pe care o oferă, armonia plăcută a reînvierii naturii, în mijlocul căreia trăim, activăm și de care, ne simțim strâns legați . . .

Nu e de mirare atunci că, sufletul primește, cu atât de adâncă satisfacție »răsuflul cald« și 'nviorător al verdeații ce vine, să se 'nstăpânească peste tot . . .

Cu tresăriri de bucurie, se deschid porțile inimii, saturate de aspectul mohorît al negurilor și zilelor fără soare, ca să lase liberă, intrarea triumfală, a sentimentelor de puternică fericire și bucurie, dătătoare de energii noi, de consolare în ne cazuri și suferințe, pe cari ni le cere jertfa legată de indeplinirea unui scop. Și nu se poate, ca pe lângă o stare de mulțumire generală, să nu simțim și o profundă mângâere, când de aceasta revenire la viață a naturii, e legată și aducerea aminte, de cea mai măreață întruchipare a jertfei sublime, care stă la baza existenței noastre ca ființă cu *ideal suprem în viață*.

Nici nu putem concepe o despărțire, între minunata și adânc mișcătoarea ivire a frumuseților neasemănate ale naturii, creată de Cel ce simbolizează supremul sacrificiu și între sâr-bătoarea biruinței depline a celui care a treia zi a înviat din morți . . .

Dar biruința Lui e un unic simbol cu adânc înțeles, care ne face părtașii mângăerii, în cele mai grele momente ale acestei vieți . . .

Toate coardele simțirii omenеști, întreaga natură, tot ceea ce există, întonează azi aceeași melodie, același cânt, contribuie la puternica armonie ce vestește bucuria cea mare a învingerii, a începutului răsplății unei jertfe . . .

Copleșitoare satisfacție, pătrunde în fibrele ființei noastre când, alături de participarea la reîntoarcerea miresmei răspândită de verdeață și flori, putem avea pentru orice moment semnificația și icoana simbolului suferinții, celui ce a murit pentru noi. Acest simbol e o mare întărire a forțelor lăuntrice, ce luptă veșnic pentru înstăpânirea mulțumirii în suflet.

De aceea în cadrul vast al acestei duble sărbătoriri, năzuința noastră să tindă spre înțelegerea deplină a însemnătății acelui simbol, de care sufletul nostru are și va avea atât de mare trebuință.

Omenirea însetată după învățătură, care să-i fie adevărat ajutor în luptă, participă cu bucurie, la înălțatoarea învingere, vestită de sunetul duios și pătrunzător al clopotelor bisericii care

. e plină astăzi de lumină
Că 'ntreagă firea este plină
De-acelaș gând din cer adus :
In fapta noastră ne-e soartă
Și viața este tot, nu moartea . . .

Dacă bietul bătrân »cu iarna vieții în plete« trecut prin necazuri, învățat și deprins în anumite rosturi prin propria-i experiența ascultă și urmează glasul și chemarea clopotelor, pe noi poate oare să nu ne miște sunetul lor strident și înțelesul adânc al celei mai mari sărbători a creștinismului ?

E oare cu puțință ca în fața acestor stăruitoare chemări, să nu ne plecăm inima spre înalta învățătură călăuzitoare întregii vieții ?

GH. BULGĂR

Epigrame

Poeților soc. «Vasile Alecsandri»

*Versuri scriți mereu, mereu,
Chinuindă-vă din greu
Doar o mângăiere aveți,
Că sunteți și voi . . . poeți.*

TEODOR ALESTAR cl. VI

Primăvara așteptată,
A sosit acuma iarăși
Iar acum din nou ne este,
Bun tovarăș.

Ea presară cum pășește,
Feerie dulce 'n țară . .
Bine-ai venit, duioasă
Primăvară.

Lin pășește surâzândă,
Sorbitoare doar cu ochii,
Ghioecii stau în noală,
Lungii rochii.

S'a trezit din somn natura,
Ce o iarnă fuse moartă:
Câmpul zeci de florice'e,
Cu drag poartă.

Se trezesc din somn copacii,
Muguresc, apoi dau floare
Pe potecă-s rămurile,
De cicoare.

Câmpul îmbracă vesmântul,
Dulce și frumos de iarbă
Florile-i sunt ochi, iară iarba-i
Este barbă.

In el ce vezi? Mii brândușe,
Ce sub razele de soare,
Licăresc ochilor noștri,
Zâmbitoare.

A eșit bătrânul greer,
Să privească primăvara,
Să ne cânte înc'odată,
Cu chitara.

Din nori soarele zâmbește
Să spuie că-i primăvară
Când colo. Țop! porni cosașul,
Ca să sară.

Dup'un fir de iarbă verde,
Abia melcul se târăște
Și fugind la toate cele,
El privește.

Din căpiștea ei furnica,
Vrea să spuie că-i deșteaptă
Și această dulce vreme,
O așteaptă.

Ochiul bouului se pune,
Prin grădină de privește
Se uită cu drag cum teiu'n
mugurește.

Aizi! Rândunele, presuri
Iară colo pitpalacul
Roșu ca și focul vetrui-i
Colo macul.

Iară musca, musculița,
S'a pornit pe luptă dreaptă
Vrea să spună că e cea mai
Înțeleaptă.

Coropișnița, frumoasă,
Se târește cât ce 'nvie
Și-i găsită ca și scoasă
Din cutie.

Număuita, drăgălașă,
Albăstrie cum e Cerul
Ingrozită încă, c'a fost
Aspru gerul.

In grădină, ca un înger,
A nflorit frumuşel crinul
Să ne spuie că-i mai gingaş,
Ca ciulinul.

Colo macul cel prea mândru,
Doarme dus pe ceea lume.
Oare n'are el nimica
A ne spune?

Prin flori, micuţa albină,
Lin zâmbeşte pe sub gene
Căci e harnică fiinţă,
Fără lene.

Iar în revărsat de seară,
Tremurând pe-o rămurică
Se sguleşte dulce'n pene-o
Păsărică.

TOBIAŞ GHEORGHE
cl. II-a, L. E. G.

Reverie

Câteodată când stau tristă, încep să mi se perinde prin faţa sufletului, amintiri duiioase, firimituri din fericirea mea. . . .

Intr'o zi, stam adâncită într'un fotoliu comod, cu ochii pierduţi, încercând să ridic faldurile draperiei grele ce-mi ascundea trecutul. . . .

Era iarna, în amurg. Apusul se înveşmântase în zibelină, transformând totul într'o feerie albă.

O perdea grea de tul, cădea în cute adânci din ceruri îmbrăţişând pământul.

La colţul unei străzi un bătrân gârbovit, cu părul nins de ani şi cu durerile lumii în ochi, cânta o romanţă, dintr'o ceterincă. Furtunile vieţii se oglindeau în ea şi în notele care picurau ca lacrimile, era ceva din alte vremuri. Băeţi şi fete îmbrăcaţi în haine de vis, alunecau în pas de vals cu răsete cristaline şi totuşi batjocoritoare. Caterinca încetă . . . O clipă rămăsei nemişcată.

Când reuşii să mă desfac din *reverie* mulţumii bătrânului care mi-a dăruit clipe de basm. Un răs sarcastic răsună în urma mea; mă credea nebună. Dezorientată de răs şi de gestul meu, începui să fug pe străzi cu oameni nepăsători, fugeam mereu încercând să mă depărtez . . . şi m'am pierdut în noapte cu cântecul în suflet, spre a nu-l mai uita niciodată.

Am tresărit? . . . Era noapte. Mă regăseam în fotoliul meu comod, cu ochii pierduţi privind la vârtejurile de *aureole* strălucitoare ce învesmântau trotuarele de aur neîntinat în horbotă de poezie . . .

O sanie trecu ca o nălucă, în clinchet de clopoței, brăzdând zăpada cu luciri diamantine.

Mă dusei să mă culc . . . Cineva cânta în colț dintr'o caterincă un cântec vechiu. Liniște . . . A căzut o stea . . .

M'am apropiat de geam și m'am uitat la păenjenișul de fire argintii ce scria poeme pe fondul de zăpadă al nopții.

N'am mai putut dormi, n'aș putea spune de ce sufletul îmi era inundat de o caldă duiosie și totuși simțeam o durere ca la destrămarea unei fericiri. De ce ?

Lacrimile îngerilor care se loveau de geamul meu mi-au spus: Au trecut timpurile acelea. Nu se mai întorc. Oare să fie adevărat ? Da, acum mi-am explicat răsul perechilor care alunecau în pași de dans. Ha. Ha. Ha . . . râdeau de *pasivitatea* timpurilor de azi, prea realiste, cariucid orice vrajă . . .

LULI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Faun

*Cu dinții aș smulge durerea cu ură
Și crâinicul zilzi, un soare,
Gândirea să-mi fie în suflet și'n gură
Glasul nădejdi'ocrotitoare.*

*E frate cu mine și cerul și marea!
Năpraznica soartă o îndur!
Clipita tristeții răsună-mi-o zarea
Când visele nopții în taină le fur.*

*Marea înspăimântată cu brațe de spumă.
Și cerul cu albastrul mai pur
Decât ochii adânci și umezi de mumă*

*Nemernica soartă eu veșnic îndur!
Fruntea mi-e stâncă, gândul mi-e brumă
Sunt faunul nopți și vraja i-o fur.*

IONEL NADIȘ
cl. VIII-a

Noaptea

*Incet și singur mai respir
La masă în odaie
Și luna varsă 'ncet, încet,
Minunea-i de văpaie.*

*In vraful cărților pierdut,
Mai deslușesc un șir
Incet și lin mă simt cuprins
De somn ce-mi cere bir . . .*

*Și lumânarea mi s'a stins
Și cade fumegândă
Incet îmi tremură pe scîis,
O mână tremurândă.*

*In lac, se zugrăvește iar,
O baltă înstelată
Și ferigile tremurând,
Se zugrăvesc în apă.*

BCU Cluj Central University Library Cluj

TOBIAȘ GHEORGHE, cl. II.

Epigrame

Autorului schiței „Otravă“.

*Norocos, în astă schiță
De otravă ai fugit;
Dar noi toți, fără de voie,
Citind-o, . . . ne-am otrăvit.*

Puck.

Cronică

ANIVERSĂRI: În noaptea de 3 spre 4 Aprilie 1919, cei doi luptători bihoreni pentru întregirea neamului, Dr. Ioan Ciordaș și Dr. Nicolae Bolcaș au suferit moarte de martiri, fiind prinși de către bandele comuniste ale căpitanului Verböczy și duși în satul Lunca, la 19 km. de Beiuș și acolo mutilați în chipul cel mai neomenos și apoi aruncați într'o groapă săpată în alvia pârâului Vârzarilor ce curge prin Lunca. Jertfa lor n'a fost însă zadarnică căci în ziua de 20 Aprilie a aceluiași an, armata română, sub conducerea Generalului Traian Moșoiu, a intrat triumfătoare în Oradea. După atâtea veacuri de suferință, în care timp însă flacăra românismului nu a încetat nici un moment să ardă, Bihorul românesc a devenit strajă la granița de Vest a României-Mari, pe veci întregită în hotarele ei firești.

Au trecut de atunci douăzeci de ani; osemintele martirilor bihoreni odihnesc în pământ românesc. În fața lor ne plecăm astăzi cu smerenie și cu recunoștința.

CONFERINȚE: Dintre conferințele ținute în ultimul timp, sub auspiciile „Astrei“ și a „Ateneului Român“ desprindem pe aceea ținută de dl. Romulus Seișanu (Cadru etnic al poporului român) și aceea ținută de dl. prof. Anchidim Șioldea (Un luptător pentru unitatea neamului: Octavian Goga).

Conferința dlui Romulus Seișanu a fost de actualitate nu numai în urma ultimelor evenimente de peste graniță, ci mai ales pentru faptul că a ridicat o problemă de o mare importanță pentru noi: aceea a Românilor de peste hotare. Din expunerea pe care a făcut-o reiese că se găsesc astăzi peste hotare aproape 2.500.000 de Români, mândri de origina lor și care vor să-și păstreze limba, credința și obiceiurile strămoșești și de soarta cărora trebuie să ne ocupăm intens căci problema acestor Români cere o întinsă propagandă culturală precum și multe alte soluții.

Dl. prof. Anchidim Șioldea ne-a prezentat pe „poetul pătimirii noastre“, Octavian Goga, care prin poezia sa a reușit să se impună ca poetul reprezentativ al Ardealului. Octavian Goga a creat o poezie în care a adunat durerea sângeroaselor jigniri ale neamului, punându-se astfel în serviciul cauzei românești din Ardeal.

SPECTACOLE: Dintre spectacolele din luna trecută două merită a fi relevate: turneul „Teatrului Religios“ cu piesa „Drumul crucii“ (dramă creștină în 5 acte de I. Frumușani) și cel al teatrului „Muncă și voie bună“ cu piesele: „Haplea la stăpân“ și „Neață și Nătafleață la circ“ (în matineu) și „Zile vesele după război (seara).

„Teatrul Religios“ a fost înființat de curând dintr'o necesitate de ordin moral și religios, o năzuință nouă pe care dl. Al. Lascarov-Moldovanu o numește atât de bine: Setea cea mare de cer. Și deși înființat de curând, „Teatrul Religios“ a dat în cel mai scurt timp, cele mai frumoase rezultate. Interpretarea piesei „Drumul crucii“ s'a bucurat de o aleasă distribuție, în frunte chiar cu autorul ei. A fost un spectacol frumos și înălțător.

Tot de dată recentă este și teatrul „Muncă și voie bună“ creat special pentru muncitorime și care a înregistrat deja un succes vrednic

de remarcat. Intr'adevăr, făcându-se adunarea tufturilor reprezentațiilor date până la 1 Martie, atât în capitală cât și în provincie, avem frumoasa sumă de 236 spectacole în decurs de 147 zile, numărul spectatorilor fiind de 149.367 ceea ce revine în medie la 632 de fiecare reprezentație.

Dat fiind scopul moral al celor două teatre noi înființate succesul lor nu poate decât să ne bucure.

CĂRȚI ȘI REVISTE: Luna cărții a anului 1939 bate la ușă: vitrinele sunt împânzite de „ultimele noutăți“. Între cărțile apărute în cursul lunii Martie, vom semnala volumul de poeme postume „Din larg“ al lui Octavian Goga; ap i „Seria Marga Munteanu“ (B. Iordan), „Cântecul destinelor“ (George Mihail Zamfirescu), de cari ne vom ocupa în numărul viitor, ș a.

Tot luna Martie ne-a mai adus și o altă surpriză: două reviste noi.

„Primăvara“ se întitulează prima revistă, adresată tineretului școlar.

„Ea nu va veni să ia locul altora, ci va căuta să fie de folos la rândul ei, prin ceea ce dorește să însemne“. Așadar „ne-am hotărât să punem la îndemâna băeților isieți și a fetelor cuminți mijlocul de a-și împărtăși unii altora simțirea și impresiile lor, dând întâietate, se înțelege, celor cari izbutesc cu mai multă îndemânare să le aștearnă pe hârtie“.

Ingrijit tipărită, revista promite mult. Primul ei număr cuprinde numeroase fapte și întâmplări străjerești, impresii din viața de tabără și versuri desul de reușite. Revista instituie deasemenea un interesant concurs literar și unul de fotografii, reprezentând vederi din diferite ținuturi, colțuri de natură, animale, flori și chiar grupuri în aer liber.

Cea dea doua revistă se întitulează „România literară“ și apare sub conducerea dlui Cezar Petrescu care trasează dela început drumul noiei reviste: „Credința care nu-i un program, ci credință pură și arzătoare rămâne, ne-a adunat încăodată, înmânunchindu-ne și susținându-ne.

Un ambițios program, așiat cu trufie, la ce-ar mai sluji?

Indreptarul și-l făurește viața cea vie, fluidă, adaptată la timp, la spațiu și la condiții; căci cristalizările reci și abstracte ale programeilor geometrice, aparțin regnului mort, mineral.

Noi mergem în pas cu viața. „Cu viața neamului nostru, românesc“. Numărul prim mai aduce colaborarea următorilor: Victor Ioan Popa (Cravata-novelă inedită.) Ionel Teodoreanu (cronica sport: Dobay.) Coca Farago (versuri) N. Carandino (Ion Iancovescu) Marta Bibescu (Lulu, prinț imperial) ș. a. Maestrul Ion Minulescu semnează o minunată poezie: „Epilog marin“ din care desprindem ultima strofă:

Te regăsesc aceiași mare, cu-aceiaș tragică poveste,

Cu aceleași vânturi vagabonde, cu-aceiaș lună cap de mort

Și-aceiaș glas care mă cheamă, deși mi-ascunde cine este:

„Sosesc corăbile, vino, să le vedem cum intră'n port“.

Cronici semnează: C. Negoită (Reviste italiene), N. Lăzărescu (Filatelia), Octav Șuluțiu (Pe margini de cărți), Nicolae Roșu (Cronica ideilor), T. C. Stan (Săptămâna) ș. a.

Evident începutul e promițător: iar personalitatea consacrată a celui ce o conduce, este o garanție că revista își va urma drumul trasat, „în pas cu viața. Cu viața neamului românesc“.

VLAD ZĂNESCU.

Recenzie muzicală

Pietro Mascagni : Iris, operă în 3 acte

Această lucrare a maestrului Mascagni, e o dramă muzicală, cu subiect legendar, care vibrează de realismul exotic fie al dealurilor sau al luncilor, fie al străzilor sau al prăpăstiilor vulcanice, din țara răsăritului soarelui. Tocmai aici stă noutatea operei : în reliefarea prin culori cât mai divergente a vieții zilnice și ordinare a Japoniei din trecut ; în redarea într'o atmosferă muzicală, cu motive orientale alese și foarte variate, a culorii locale, în care zefirul îmbină liniștea livezilor cu murmurul ulișelor din Josiwara. Peste toate acestea domină dătătorul de viață și întreținătorul nostru, Soarele, sub lumina căruia trebuie să trăim o viață curată. Și iată am ajuns la ideea centrală a acestei opere ; acțiunea e însăși triumful curățeniei femești, ce se găsește ascunsă în sufletul lui Iris, o fată tânără, și care de data aceasta are ocazia să izbucnească și să se dovedească cu cea mai mare tărie. La începutul operei instrumentele cu arcuș cântă în pianissimo ; locuitorii ogoarelor de orez se adună la rugăciune ; precum, pâcla dimineții se risipește și se face ziua pe neobservate, tot așa toate instrumentele intră în funcție pe rând ; iar după un crescendo, corul deodată cu orchestra, într'un strălucitor fortissimo, adresează un imn de admirație soarelui care răsare.

Iris, trăește cu tatăl ei orb, departe de oraș. Un tânăr cu moravuri ușoare, Osaka, vrea să pună mână pe ea. De aceea cere ajutorul lui Kioto, proprietarul unei case de toleranți din Josiwara. Acesta, fi vine în ajutorul lui Osaka, și dă o reprezentație cu teatru de păpuși și cu dansuri extravagante fetelor, care spălau rufe în râu. Iris nebănuitoare, fiind atrasă de aceste lucruri, s'a apropiat de comedianți cari legând-o la ochi și la gură cu o cârpă, o răpiră. Bătrânul tată o căuta și o chema în zadar. Niște negustori ambulanti găsiră pe pragul casei o scrisoare și un ban, pus de Kioto pentru cumpărarea fetei ; tatăl crezând că ea s'a vândut de bună voie, pleacă, cu iubirea din suflet transformată în ură, să-și blăsteme fata. Actul al doilea se petrece în casa lui Kioto. Iris se trezește din agonie, îmbrăcată cu haine noi și strălucitoare : toate aceste n'au nici un efect asupra ei : sufletul ei nevinovat dorește casa părintească din trestii, crângurile verzi, râurile cristaline... Tot așa și cuvintele obsedante și amoroase, darurile și sărutările lui Osaka nu sunt băgate în seamă ; lui Iris i-e „dor de tata“. Desgustat de sine însuși în fața acestei fecioare, Osaka, o lasă în pace și cere lui Kioto s'o ducă înapoi la tatăl ei. Dar acesta pentru cheltuelile ce le-a făcut din cauza ei, o expune publicului de pe stradă spre vânzare. Gelozia și iubirea adevărată se naște atunci în sufletul lui Osaka, care vrea s'o scape, dar tocmai atunci sosește orbul. El blastămă pe fiica sa inocentă, care disperată se aruncă într'o prăpastie apropiată. În actul al treilea o vedem pe Iris în prăpastie, găsită de niște culegători de zdrențe. Noaptea se împrăștie iar soarele răsare ; Iris are încă o ocazie să-l salute cu lumea întreagă, care intonează imnul de admirație ; apoi e dusă în lumea fericirii de zănele dimineții.

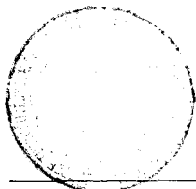
Vedem deci că opera analizată, are un subiect dramatic și psihologic și că îndeplinește toate cerințele, unei opere veriste reușite. Dar

culoarea locală, atât de bine redată printr'o muzică expresivă, e totuși prea exterioară, rămâne la suprafață. Sufletul japonez nu ni-e bine analizat și reliefat. Eroii au o psihologie în general omenească dar nu japoneză. În sufletul naiv a lui Iris, sentimentul moral, atinge un grad tot atât de înalt ca în oricarei fete inteligente și religioase din Europa. Osaka, e acel tânăr snob, seducător, fără sentimente adânci, pe care-l întâlnim mereu. Kioto e comerciantul de fete, fără milă, fără scrupul. Să luăm operele veriste cu subiecte orientale, ale lui Puccini: Mme Butterfly, cea mai adâncă analiză psihologică-muzicală, a sufletului unei gheșe; sau Turandot, în care poporul nu joacă în rol decorativ, ci participă la acțiune; e zguduitoare fresca plebei chinezești, care trăeste din mila celor mari, cu sufletul atât de schimbător, când mâniată, crudă, sălbatică și doritoare de sânge, când înduioșată și iubitoare. O astfel de reliefare a culorii interne sufletești, lipsește în mare parte în opera Iris, cu toate abundența motivelor japoneze. Nu găsim motive conducătoare; singurul „leit-motiv“ e acel al soarelui, care apare în câteva locuri în orchestră. Toate celelalte momente ale acțiunii sunt susținute de motive cu un pronunțat suflu japonez, însă toate încolțite în melodicul italian. Opera e ca o pictură cu vii colori ce se îmbină; aici găsim melodii frumoase și pătrunzătoare, care se întrețes organic în acest monument muzical complex și unitar. Maestrul Mascagni are și de data aceasta orchestrație sonoră și bogate, coruri maestros armonizate, monologuri, duete, recitative expresive. Dar aici păcătuște din nou opera: ca să fie mai dramatică și mai aproape de adevăr conflictele sufletești și vorbele eroilor, recitativele devin adesea lungi și plictisitoare, multe ori forțate, depărtându-se din ce în ce mai mult de pronunțarea naturală, contrar voinței compozitorului. În astfel de locuri maestrul Mascagni, ne dovedește vasta sa erudiție pe tărâmul compoziției, o bogată putere de invenție, dar nu ne exprimă nici un sentiment. Constatăm că de data aceasta a lucrat mai mult cu mintea decât cu sufletul.

Dar toate acestea nu pot scădea din valoarea lui Iris. E o operă superioară și creație, chiar cu elemente simboliste, remarcabilă și prin noua armonizare și întrebuințare a modurilor orientale.

Acelora care au văzut-o, opera le-a procurat o plăcere aleasă și o complectă satisfacere a celor mai rafinate gusturi muzicale. A fost reprezentată pt. prima oară în România cu succes, de Opera Română din Cluj 1939.

VASILE MICHÎȘ

Poșta redacției: Domnii autori, chiar când doresc să-și publice lucrările anonim, sunt rugați a-și comunica numele și adresa directorului revistei, care-i asigură că secretul numelui îl păstrează cu sfințenie.

ȚARA VISURILOR NOASTRE

apare lunar

INGRIJITĂ DE :

DINU TÂNASE cl. VIII, preș. soc. de lectură «V. Alexandri».

OSCAR POPESCU cl. VII, vicepreședinte.

IONEL NADIȘ cl. VIII, secretar.

TRAIAN BLAJOVICI cl. VIII, preș. comisiei critice.

VASILE MICHÎȘ cl. VIII.

ZENO POP cl. VIII.

VLAD ZĂNESCU cl. VIII.

GHEORGHE BULGĂR cl. VII.

CORNEL DRAGOMIR cl. VII.

EUGEN L. GROZA cl. VII.

GHEORGHE POTRA cl. VII.

AUREL GHENDER cl. VI.

FLORIAN GHERDAN cl. VI.

VLADIMIR DRIMBA cl. V.

GHEORGHE FLORESCU cl. V.

Sub conducerea și răspunderea :

Prof. AUGUSTIN COSMA

La revista noastră pot colabora elevii liceului «Emanuil Gojdu», foștii elevi, precum și elevii altor școli, ale căror articole le publicăm bucuros *în măsura posibilităților*. Redacția își rezervă dreptul de a face eventuale corecturi la articolele elevilor.

Un număr restrâns de pagini din fiecare număr va fi rezervat domnilor profesori și părinților pentru a trata chestiuni cari privesc viața ori educația elevilor.

Articolele se vor scrie citiț și pe o pagină a foi, iar cele pentru numărul următor al revistei se vor trimite până *cel mai târziu în prima zi a luni următoare* pe adresa : Prof. Augustin Cosma, Oradea, Str. Dr. Lascu No. 5, cu mențiunea : Pentru revista «Țara visurilor noastre», scrisă pe plic.

Redacția stă cu toată plăcerea la dispoziția cetitorilor pentru a-i lămuri, pentru a le ajuta la rezolvarea problemelor pe cari nu și-le pot înșiși rezolvi. Aceasta fie la poșta redacției, fie, dacă problema merită interes deosebit, în cadrele unui articol.

Abonament pe anul școlar 1938—1939.

Pentru instituțiuni	lei
Abonamente de încurajare	200 »
Pentru d-nii profesori și părinți	100 »
Pentru elevi	80 »

Elevii, la 5 abonamente plătite, primesc un abonament gratuit.

Cine reține un număr, se consideră abonat.

— Prețul unui exemplar 10 lei —

„TIPOGRAFIA ADMINISTRATIVĂ“

Propr. I. Ciortin

Oradea, str. Avram Iancu No. 3.

BCU Cluj / Constanta University of Economics and Business Cluj